

पञ्चासः पाठः

विषयः संस्कृत

Saathi

पञ्चासः पाठः

पद्याः

अष्टादशः

1) वचनासुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत -

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
यथा - वनम्	वनं	वनानि
-जलम्	जलम्	जलानि
<u>विश्वम्</u>	<u>विश्वे</u>	<u>विश्वानि</u>
यथा - वृक्षम्	वृक्षौ	वृक्षान्
<u>पवनम्</u>	<u>पवनी</u>	<u>पवनान्</u>
<u>जनम्</u>	<u>जनौ</u>	<u>जनान्</u>

कोष्ठेषु प्रदत्तशब्देषु उपयुक्तविभक्तिं
योजयित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत -

यथा - अहं शक्तिं खादामि । (रतिष्ठा)

Date ____/____/____

(क) त्वं जलम् पिबसि। (जलं)

(ख) छात्रः दूरदर्शनं पश्यति। (दूरदर्शन)

(ग) वृक्षाः पवनं पिबन्ति। (पवन)

(घ) ताः कथां लिखन्ति। (कथा)

(ङ) आचार्यः जन्तुशालां वाच्छातः। (जन्तुशालां)

3) अधोलिखितेषु वाक्येषु कर्तृपदानि चिह्न-

(क) विहगाः वृक्षाः नभः शिखरं वहन्ति।

उत्तर वृक्षाः

(ख) विहगाः वृक्षेषु पूजन्ति।

उत्तर विहगाः

(ग) पयोदर्पणे वृक्षाः स्वप्रतिबिम्बं पश्यन्ति।

उत्तर वृक्षाः

(घ) कृषकः अन्नानि उत्पादयति।

उत्तर कृषकः

(ङ) संशोभे समस्याः सन्ति।

उत्तर समस्याः

प.) परमानामुत्तराणि एकप्रदेन लिखत-

(क) वृक्षाः तैः पात्रालं स्पृशन्ति?

उत्तर वृक्षाः पार्श्वैः पात्रालं स्पृशन्ति।

(ख) वृक्षाः किं रचयन्ति?

उत्तर वृक्षाः वनानि रचयन्ति।

(ग) विहगाः कुत्र आसीनाः?

उत्तर विहगाः शाखासु आसीनाः।

(घ) कौतुकेन वृक्षाः किं पश्यन्ति?

उत्तर स्वप्रतिबिम्बम्।

52

समूहचित्रे : पट्टे : विषयवस्तुनामि वृत्तान्त

विशेषः पञ्चम्याम् द्वितीय्याम् तृतीय्याम्

प्रथमा राजः राज्ञी राज्ञः
उत्तरः अक्षी अक्षः

द्वितीया सूर्याम् सूर्या सूर्या
चन्द्रम् चन्द्रो चन्द्रम्

तृतीया विडात्केन विडात्काभ्याम् विडात्केन
मण्डूकेन मण्डूकाभ्याम् मण्डूकेन

चतुर्थी सर्पाय सर्पाभ्याम् सर्पेभ्यः
वानराय वानराभ्याम् वानरेभ्यः

पञ्चमी मोक्षाय मोक्षाभ्याम् मोक्षेभ्यः
वृक्षाय वृक्षाभ्याम् वृक्षेभ्यः

षष्ठी जनस्य जनयोः जनानाम्
शुकस्य शुकयोः शुकानाम्

सप्तमी शिक्षके शिक्षकयोः शिक्षकेभ्यः
मयूरे मयूरयोः मयूरेभ्यः

सम्बोधनम् हे वाचक! हे वाचको! हे वाचक!
नर्तक! नर्तकी! नर्तिका!

6.) विन्नप्रकृतिं वदं चिह्न-

(क) बाह्या, लता, यमुना, नर्मदा।

उत्तर लता

(ख) उद्यानम्, सुसुम्भम्, फलम्, चित्रम्।

उत्तर चित्रम्

(ग) त्वेखनी, तुलिका, चटका, पाठशास्त्रम्।

उत्तर चटका

(घ) आम्रम्, कदलीफलम्, मौदकम्, नारङ्गम्।

उत्तर मौदकम्

